

ירושלים	18: 58	20: 18
ת"א	19: 20	20: 21
חיפה	19: 11	20: 22
באר שבע	19: 19	20: 19

אירליו של צהחן

פרשת "מסעי"

פרשת "מסעי", החותמת את ספר במדבר, פותחת בפירוט ארבעים ושניים המסעות שהלכו בני ישראל במדבר, עד שנכנסו לארץ ישראל. במסעות אלו, או ליתר דיוק – בשמות המקומות שעברו בהם ישראל – מלמדים אותנו חז"ל לימודים חשובים על דרך הדרש והרמז. אולם די בהתבוננות קצרה כדי להבחין בדבר נוסף: כל המסעות והחניות הברות בו, מתוארות בקצרה במילים בודדות וברמזי תיבות, ורק תיאור פטירתו של אהרן הכהן מובא באריכות ובפירוט, כמאורע שקרה זה עתה, ובנוסף, מציינת התורה, באופן בלעדי וייחודי, את תאריך פטירתו, דבר שלא נכתב אצל שום איש אחר בכל התורה כולה! "בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי, בַּאֲחָדָה לַחֹדֶשׁ" (לג, לח) – א' בחודש אב - שחל אתמול.

על פטירתו של אהרון בפרשת חקת נאמר (במדבר כ, כט) "וַיָּאָרוּ, כָּל-הָעֵדָה, בְּיַגְעוֹ, אֶהְרֹן; וַיִּכָּבְדוּ אֶת-אֶהְרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם, כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל."

וכתב שם רש"י: "כל בית ישראל - האנשים והנשים, לפי שהיה אהרון רודף שלום ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו".

בפירושו זה מבאר לנו רש"י מדוע דווקא באהרון נאמר: "ויבכו את אהרן שלושים יום - כל בית ישראל" - לפי שכולם הכירו בטובתו של אהרון ובעזרתו לכלל העם.

מספר הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א:

מידה מופלאה להשכיח אהבה בין בני אדם ולהרבות שלום בעולם, היתה מצויה אצל מחותננו, הגאון החסיד **רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל**, רב בית המדרש 'סוכטשוב' בבני-ברק.

אני זוכר שפעם הלכתי עימו ברחובות בני ברק, ולפתע נשמעו קולות רמים מאחד הביניים הסמוכים. משהתקרבו לבנין הבנו מיד במה מדובר; היה זה ויכוח שפרץ בין שני שכנים על כותל מסויים שבנו ביניהם, והנידון היה על מי מוטל לשלם את הוצאתו, כל אחד מהם הטיל את התשלום על השני.

הרב קובלסקי לא הסכים להתעלם מהמריבה ולהמשיך בדרכנו. הוא ניגש אל הניצים ושאל: "באיזה סכום מדובר?", והשניים נקבו בסכום המדויק.

הוא פנה לשניהם ואמר בחיוך לבבי ומרגיע: "תראו רבותי! להתחיל לריב ולהתקוטט כולם יכולים, לא זקוקים בשביל זה לאומנות מיוחדת. החכמה היא איך לסיים את הריב...".

עצם משפט זה בו פתח הרב קובלסקי את השיחה, כבר הצליח להשרות במידה מסוימת אווירה של פיוס ולהמאיס את המחלוקת בעיניהם.

אז ניגש אל אחד מהם ושאל: "עד כמה מוכן אתה לסגת מדרישותיך למען השלום?". ניגש אל השני ושאל: "כמה כסף אתה מוכן להוסיף למען השלום?". את הפרש הסכום שנותר שילם הרב קובלסקי מכיסו הפרטי, ובלבד שהשלום ישוב לשרור בבנין.

היה זה עבורנו ספר מוסר חי, מהו "אוהב שלום ורודף שלום". ממש בחינה של "לא זז משם עד שנעשו אוהבים זה לזה".

ואכן כך מדריכה אותנו המשנה במסכת אבות (א, יב):

"הֵלֵל אוֹמֵר, הֵיךְ מִתְלַמְּדִיךָ שֶׁל אֶהְרֹן, אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַפְּרִיָּוִת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה...".

הרצי"ה קוק זצ"ל היה מדגיש שלא נאמר במשנה אוהב את הבריות כדי לקרבן לתורה, אלא "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", כלומר שהאהבה לא היתה תלויה בדבר, גם לא בקירוב לתורה, אלא היתה בו אהבה עצמית פשוטה לבן ישראל שמכוח עוצמתה קרבה לתורה.

והנה, נזדמן מועד פטירתו של אהרון, בדיוק בראש החודש שבו חז"ל קבעו שעלנו למעט בשמחה עקב חורבן הבית שאירע בגלל שנאת חינם.

ויש לדעת: פעמיים הייתה מלכות בישראל. פעמיים זכינו למלך יהודי בארץ ישראל, ופעמיים זה החזיק 73 שנה - ואז התחיל להתפורר... ואנחנו היום עומדים בדיוק באותה נקודה ממש - 74 שנה להקמת המדינה, ראשית צמיחת גאולתנו, ועלנו לשאול את השאלה האמתית: האם הפקנו לקח מהעבר?!

בפעם הראשונה – דוד המלך מלך בירושלים 33 שנה, ושלמה בנו מלך 40 שנה – סה"כ 73 שנה. אחריו נבחר רְחָבְעָם, מלכה החמישי והאחרון של ממלכת ישראל המאוחדת ומלך יהודה הראשון, בנו של שלמה המלך מאשתו נעמה העמונית, ובתקופתו התפלגה ממלכת ישראל המאוחדת לשתי ממלכות נפרדות: ממלכת יהודה בדרום וממלכת ישראל בצפון – שתי מדינות לעם אחד. קס גבול - גדר הפרדה בין ירושלים לשומרון, ואנשי השומרון – עשרת השבטים לא היו יכולים לעלות לירושלים.

ארץ ישראל נחלקת בין יהודים לישראלים בין ממלכת יהודה לממלכת ישראל. מכאן כבר לא הייתה שאלה של האם יהיה חורבן אלא מתי יהיה החורבן, כי איננו יכולים להילחם מול אויבנו כשאנו מפולגים בתוכנו. תהליך זה ארך 300 שנה.

בפעם השניה – אירע אותו דבר. בשנת 140 לפני הספירה, שמעון החשמונאי מקים את ממלכת ישראל, מלכות החשמונאים - זה מחזיק 73 שנים, עד 67 לפני הספירה ואז הדור הצעיר הורקנוס ואריסטובלוס רבים ביניהם, מחלקים את המלוכה ומתפצלים, דבר שסימן את שקיעת תקופת הזוהר של בית חשמונאי. מריבות אלו היוו הזמנה לכיבוש ארץ ישראל בידי הצבא הרומאי. וזה לוקח עוד 137 שנה עד שהרומאים מתבססים פה ובסוף מחריבים את ירושלים ושורפים את בית המקדש, ושולחים אותנו לגלות.

כנראה שיש בדור השלישי משהו שגורם לאבד את מה שבנינו....

הדור הראשון בונה. הדור השני עוד שומע את החוויות של הדור הראשון, הוא שומע איך שאבא נחלץ מהשואה, איך שאמא עלתה מעירק שמשרה את הנפש בשביל לעלות, אבל הדור השלישי כבר גדל לתוך מצב קיים, הכל נראה לו מובן מאליו, הוא לא יודע איך זה לחיות בלי, ולא מעריך את מה שיש לו – אז הוא מתחיל להתעסק עם שטויות – אם לזה יש כיפה קטנה או גדולה, או לזה אין כיפה בכלל. הוא מתחיל להתכנס בתוך עצמנו ולהגדיר את עצמנו על פי הדעות שלנו ולהתעלם מאחיו... וכך אנחנו מתחילים לאבד את מה שהשגנו, את מה שיש לנו.

וכאן המקום לשאול: האם יש לנו קשר עם יהודים שהם לא דתיים ואף פחות מכך? מהי המחויבות שלנו כלפי אדם שאינו שומר תורה ומצוות? האם יש בנו אהבת ישראל כלפי חבר שהתרחק?

אומר ה'**חתם סופר**' על הסיפור הידוע ביותר מימי החורבן, על הסיפור של קמצא ובר קמצא, והוא אומר דברים נוראים:

"כששני יהודים לא יכולים לשבת ולשמוח ביחד זה אומר שהשמש שוקעת" כששני יהודים לא יכולים לשבת ביחד בסעודה בגלל מרחק אידיאולוגי זה אומר שהחורבן מתקרב.

אומרת לנו הגמרא בסיפור של קמצא ובר קמצא לפני 1950 שנה: אתה יודע מהו הסימן שאנו פורצים את הגבולות? שאנו מאבדים את החוסן הפנימי, שאנו מאבדים את הכח לשמור על עצמנו? – **אם שני יהודים לא יכולים לשבת יחד בסעודה**. אם בשמחה שלי אני לא יכול להביא את האויב האידיאולוגי שלי – זה אומר שפרמנו את הקשר האחרון בניינו, שאנחנו מפסיקים לראות את עצמנו כמשפחה.

עברו קרוב אלפיים שנה, אך טרם זכינו להתנקות מכל בדל שנאת חינם, **טרם הפכנו את אהבת החינם לתחושה הדומיננטית בתוכנו!**

כיצד, אם כך, נצפה לביאת המשיח והגאולה כשעודנו מחוברים למחוללי מחלת הגלות? כיצד נוכל לזכות בגאולה השלמה, כשנאת חינם לאחינו עודה חיה ופועמת בתוכנו?!

אסור לנו לוותר על אף יהודי בדור הזה, ויש לחשוב מה צריך לעשות כדי לקרב ולהתקרב אומנם יש איסור להתחבר לרשע וללמוד ממנו, אבל מצד יש גם איסור לבזות ולהשפיל – יש להתייגע ולחשוב כיצד אפשר לעשות ולקרב בלי ללמוד אלא באופן של ללמד ולהשפיע.

ויש לדעת, כי **הוויתור** הוא אחת הדרכים הנבחרות המביאות לאהבת חינם. אין כמוהו לבטא את הרצון והאהבה להטיב עם הזולת! באמצעותו, ניתן לשים קץ למחולל הגלות, לעקור מקרבנו כל בדל של שנאת חינם, ולהפוך את ליבנו למלא וגדוש באהבת חינם איש לרעהו. ורבי מנחם מנדל מקוסוב זצ"ל בעל "אהבת שלום" היה אומר: **"אני מעניק אהבה כה גדולה לשונאיי, עד שנהפכים לאוהביי"**.

